

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jana Kašpara v právní věci žalobce: **M.H.**, zast. JUDr. Martinem Kölblm, advokátem se sídlem Štěpánská 39, Praha 1, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 619/28, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 8 ze dne 29.11.2010, č.j. 286971/10/008941108868,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 8 ze dne 29.11.2010, č.j. 286971/10/008941108868, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 6.800,-Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Martina Kölbla, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou doručenou Městskému soudu v Praze dne 20.12.2010 domáhal přezkoumání rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 8 ze dne 29.11.2010, č.j. 286971/10/008941108868, kterým nebyla uznána za důvodnou jeho námitka proti způsobu vedení exekuce za dlužníkem.

Žalobce se v podané žalobě pod bodem II dovolával svého práva podle § 276 a násl. zákona č. 99/1963, občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“), pro porušování ustanovení § 278 o.s.ř. a § 279 o.s.ř. tím, že je mu jako povinnému k úhradě pohledávky strhávána celá výše důchodu, nikoliv jen jeho adekvátní část. Nesouhlasí s argumentací žalovaného, že se jedná o exekuci příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu, nikoliv srážek ze mzdy, a tudíž nemusí být naplněna ustanovení o rozsahu základní částky srážené mzdy. Žalobce žalovaného informoval, že mu na tento účet dochází pouze důchod. K vymáhání pohledávek je stanoveno několik způsobů, zákon však pamatuje i na práva dlužníka, kterému musí být ponechána

základní částka na uspokojování životních potřeb, spolu s ostatními věcmi, které nepodléhají výkonu rozhodnutí. Nutná část důchodu je pak chráněným zájmem povinného a výkon rozhodnutí, který tato práva obchází, je neplatný. Žalobce požaduje okamžité vrácení protiprávně přikázaných částí obdržенých důchodů.

Druhá námitka žalobce spočívala v promlčení nároku žalovaného, neboť v souladu s ustanovením § 70 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“) se právo vymáhat daňový nedoplatek promlčuje po šesti letech po roce, ve kterém se stal nedoplatek splatným. V případě žalobce tedy v roce 2000. Podle ustálené judikatury je lhůta k výkonu práva podléhající promlčení objektivní a ze závěrů konstantní judikatury vyplývá, že rozhodnutí vydaná ve správním řízení lze soudním výkonem rozhodnutí provést jen ve lhůtě uvedené v ustanovení § 71 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správní řád. Tato lhůta je prekluzivní, a proto během ní musí být soudní řízení o výkon rozhodnutí nejen zahájeno, ale taktéž skončeno.

Žalobce navrhnul, aby soud rozhodnutí Finančního úřadu pro Prahu 8 ze dne 29.11.2010, č.j. 286971/10/008941108868, případně rovněž exekuční příkaz na přikázání pohledávky na peněžní prostředky žalobce na účtu u České spořitelny, a. s. ze dne 25.2.2010, č.j. 43167/10/008941108868, zrušil.

V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí Finanční úřad pro Prahu 8 uvedl, že pokud se dlužník dovolává svého práva podle § 276 a násl. o.s.ř., pak by se jednalo o srážky ze mzdy. Výše uvedeným exekučním příkazem však byly postiženy jen prostředky na účtech u bank podle § 303 a násl. o.s.ř., kdy zejména podle § 306 o.s.ř. podléhají výkonu rozhodnutí veškeré prostředky nacházející se na účtu povinného a to včetně peněžních prostředků došlých v následujících 6 měsících ode dne, kdy bylo peněžnímu ústavu doručeno Vyrozmění o nabytí právní moci.

V písemném vyjádření k podané žalobě žalovaný uvedl, že Finanční úřad pro Prahu 8 evidoval ke dni 25.2.2010 nedoplatek žalobce na daní z převodu nemovitostí v celkové výši 154.100,-Kč, vydal proto exekuční příkaz na přikázání pohledávek na peněžní prostředky dlužníků na účtech vedených u bank č.j. 43167/10/008941108868. Proti tomuto příkazu podal žalobce námitky z důvodu promlčení vymáhaného nároku, o níž Finanční úřad pro Prahu 8 rozhodl dne 20.4.2010 tak, že námitka není důvodná, neboť správce daně v zákonné lhůtě provedl úkon směřující k vymožení daně podle § 70 zákona o správě daní a poplatků a počala tak běžet lhůta nová. Exekuční příkaz nabyt právní moci dne 16.4.2010. Od 1.1.2011 platí pro správu daní zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“) s tím, že všechny řízení započatá podle zákona o správě daní a poplatků se dokončí podle nejbližší podobného paragrafu daňového řádu (správní řád se nepoužije, tudíž jsou veškeré spekulace žalobcem konstruované podle něj irrelevantní). Žalobce dne 12.10.2010 podal námitky proti způsobu vedení exekuce č.j. 252876/10, Finanční úřad pro Prahu 8 napadeným rozhodnutím tyto označil za nedůvodné. Žalobce zde namítal podle ustanovení § 276 a násl. o.s.ř. skutečnosti rozhodné pro provedení exekuce srážkou ze mzdy, které jsou pro provedení daňové exekuce přikázáním pohledávky z účtu peněžního ústavu podle § 303 a násl. o.s.ř. irrelevantní. Nový institut nepostižitelné částky ve výši dvojnásobku životního minima je upraven tak, že nepostižitelná částka je z výkonu rozhodnutí vyloučena vždy, a to bez ohledu na to, zda povinný o výplatu těchto prostředků peněžní ústav požádá, či nikoliv. Z § 304b odst. 1 o.s.ř. vyplývá, že zákazy uvedené v § 304 odst. 1 a 3 se v daném případě neuplatní. Peněžní ústav tudíž nemá povinnost nevyplácet prostředky ani s nimi nijak nenakládat, a to do výše

nezabavitelné částky. Vedle toho má povinný nárok na výběr peněžních prostředků z účtu a nakládání s nimi, pokud o ně požádá. Pokud však o vyplacení prostředků peněžní ústav nepožádá, nemohou být tyto do výše nezabavitelné částky postiženy výkonem rozhodnutí. V případě žalobce šlo vždy o exekuci příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu (zahájena podle § 73 odst. 6 písm. a/ zákona o správě daní a poplatků, pokračuje podle § 178 odst. 5 písm. b/ daňového řádu) a jako taková byla správcem daně provedena.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán, přičemž vycházel ze skutkového a právního vztahu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.). Soud rozhodl bez nařízení veřejného jednání poté, co účastníci s tímto postupem vyslovili souhlas (§ 51 odst. 1 s.ř.s.)

Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle § 303 odst. 1 o.s.ř. lze nařídit výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu ohledně pohledávky povinného z běžného, vkladového nebo jiného účtu vedeného v jakémkoliv měně u peněžního ústavu působícího v tuzemsku, nestanoví-li zákon jinak.

Podle § 304 odst. 1 o.s.ř. v nařízení výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu soud přikáže peněžnímu ústavu, aby od okamžiku, kdy mu bude usnesení doručeno, z účtu povinného až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství nevyplácel peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládal. Nařídí-li soud výkon rozhodnutí na více účtů povinného, uvede v usnesení také pořadí, v jakém z nich bude vymáhaná pohledávka odepsána.

Podle § 304 odst. 3 o.s.ř. povinný ztrácí okamžikem, kdy je peněžnímu ústavu doručeno usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí, právo vybrat peněžní prostředky z účtu, použít tyto prostředky k platbám nebo s nimi jinak nakládat, a to do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství.

Podle § 304b odst. 1 zákazy uvedené v § 304 odst. 1 a 3 se nevztahují na peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu. Má-li u jednoho peněžního ústavu povinný více účtů, použije se věta první pouze u jednoho z těchto účtů.

Soud posoudil žalobní námitky takto:

První námitka žalobce, která směřuje proti skutečnosti, že je mu jako povinnému k úhradě pohledávky i nepostižitelná část důchodu, je důvodná.

Finanční úřad pro Prahu 8 exekucním příkazem ze dne 25.2.2010, čj. 43167/10/008941108868, zahájil výkon rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu peněžního ústavu podle § 73 odst. 6 písm. a) a § 73 odst. 7 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků a podle textu záhlaví rozhodnutí „s přiměřeným použitím § 303 a následujících zákona č. 99/1936 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“)“. Ve výroku rozhodnutí finanční úřad přikázal peněžnímu ústavu, aby od okamžiku doručení nevyplácel peněžní prostředky, neprováděl na ně započtení, ani s nimi

nenakládal, a to až do výše vymáhané pohledávky a jejího příslušenství. Exekuční příkaz nabyl právní moci dne 16.4.2010.

Přestože zákaz exekuce nepostižitelné částky dle § 304b odst. 1 o.s.ř. není výslovně ve výroku exekučního příkazu uveden, ze záhlaví, tak jak bylo výše citováno vyplývá, že výkon exekuce se řídí ust. § 303 a násl. o.s.ř. Podle jednoho z následujících ustanovení, a to ust. § 304b odst. 1 o.s.ř. se zákazy uvedené v § 304 odst. 1 a 3 nevztahují na peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu.

Ustanovení § 304b o.s.ř. vnáší do výkonu rozhodnutí příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu úpravu určité na účtu nezabavitelné nebo nepostižitelné částky, které se netýkají zákazy plynoucí z § 304 odst. 1 a 3, a povinnému zajišťuje minimální měsíční příjem. Tato částka je stanovena dvojnásobkem životního minima jednotlivce podle zákona č. 110/2006 Sb., o existenčním a životním minimu, ve znění pozdějších předpisů; částka životního minima jednotlivce činí měsíčně 3 126 Kč (srov. § 2 zákona č. 110/2006 Sb.). Tato zvláštní konstrukce znamená, že do výše této částky (6 252 Kč) neplatí povinnost peněžního ústavu zablokovat účet povinného a povinný neztrácí právo s prostředky na účtu nakládat do výše této nezabavitelné částky. Účelem tohoto ustanovení je naplnění principu ochrany povinného – fyzické osoby, která má na účtu postiženém výkonem rozhodnutí peněžní prostředky, které může bezprostředně po nařízení výkonu rozhodnutí důvodně potřebovat na úhradu základních životních potřeb (nákladů bydlení, energií, výživy apod.). Postižení prostředků na účtu v plném rozsahu by se pakjevilo vůči povinnému jako nepřiměřeně tvrdé, proto je uvedený zákaz relativizován stanovením určité výše prostředků, které takto postiženy nejsou a které mohou být v souladu se smlouvou o vedení účtu povinnému uvolněny přímo k výběru nebo k použití k úhradě typicky prostřednictvím trvalého příkazu.

Je tedy nepochybné, že nepostižitelná částka dvojnásobku životního minima nemohla být výkonem rozhodnutí dotčena a proto soud musí konstatovat, že námitky žalobce proti způsobu vedení exekuce vznesené v podání ze dne 11.10.2010, doručené Finančnímu úřadu pro Prahu 8 dne 12.10.2010, jsou důvodné a jeho požadavek o vyplacení neoprávněně exekucí postižené částky dvojnásobku životního minima oprávněný.

Problematikou nepostižitelnosti částky dvojnásobku životního minima exekucí se zabýval Nejvyšší správní soud, který konstantně judikuje, že pokud jde o nepostižitelnost dvojnásobku životního minima z dávek důchodového zabezpečení nelze rozlišovat mezi příkázáním pohledávky z účtu a výkonem rozhodnutí srážkami ze mzdy, neboť nejen v případě mzdy ale i v případě dávek důchodového zabezpečení existuje důvod chránit nepřiměřený zásah exekucí do tohoto příjmu a není důvod nahlížet na oba druhy příjmů odlišně. Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 2 Afs 80/2011-60 ze dne 3.4.2012 (blíže viz. www.nssoud.cz) dospěl k závěru, že „v případě exekuce příkázáním pohledávky z účtu má být přiměřeně přihlédnuto k významným okolnostem na straně povinné fyzické osoby, a to analogicky jako v případě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy. Takový výklad je v souladu i s dřívější judikaturou Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 26. 10. 2005, č.j. 2 Afs 81/2004-54), podle níž platí, že právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní bezrozpornosti, s sebou nutně přináší imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť by byly upravené v rozdílných právních předpisech či dokonce odvětvích. Mezi podstatou a smyslem mzdy a důchodu z hlediska významu pro jejich adresáty neexistuje zásadní rozdíl. Jedná se o příjem, sloužící k úhradě životních potřeb příjemce, případně jeho blízkých. Jestliže proto existuje důvod chránit nepřiměřený zásah do příjmu ve formě mzdy, musí logicky existovat přinejmenším stejný důvod chránit příjem ve formě důchodu. Z toho vyplývá odpověď na zásadní otázku v tom smyslu, že dávky důchodového zabezpečení

představují také pro vedení exekuce podle § 303 a násl. o.s.ř. příjem, chráněný v obdobném rozsahu, jako tomu je se mzdou v případě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy.“

Z výše uvedeného vyplývá, že exekuční příkaz Finančního úřadu pro Prahu 8 č.j. 43167/10/008941108868 ze dne 25.2.2010 přestože uvádí, že: „Tento exekuční příkaz se vztahuje do výše vykonatelného nedoplatku na všechny peněžní prostředky dlužníka na účtu“, musí být vykonáván v souladu s ust. § 304b. o.s.ř., tak aby exekucí nebyla postihována, tak zcela totiž opomíjí nepostižitelnou částku dávek důchodového zabezpečení, které jsou na tento účet žalobci poukazovány.

Ze znění § 304b o.s.ř. účinného ke dni právní moci exekučního příkazu

„(1) Zákazy uvedené v § 304 odst. 1 a 3 se nevztahují na peněžní prostředky do výše dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu 80c). Má-li u jednoho peněžního ústavu povinný více účtů, použije se věta první pouze u jednoho z těchto účtů.

(2) Výplatu peněžních prostředků povinnému podle odstavce 1 oznámí peněžní ústav soudu, který nařídil výkon rozhodnutí.“,

vyplývá, že žalobce nebyl povinen žádat o výplatu nepostižitelné částky dávek důchodového zabezpečení, které mu jsou zasílány na účet, ale naopak byl to finanční úřad, který měl výkon rozhodnutí provádět v souladu se zákonem, v tomto případě ustanovení § 304b. Povinnost žádat o výplatu exekucí nepostižitelné částky vyplývá až z pozdější úpravy o.s.ř., a k této povinnosti povinného se pak nyní nerozlučně váže i povinnost správního orgánu v rozhodnutí o nařízení výkonu rozhodnutí poučit povinného o možnosti požádat o dispozici s exekucí nepostižitelnou částkou.

Námítka žalobce, v níž namítá promlčení nároku žalovaného stanoveného exekučním příkazem ze dne 25.2.2010, č.j. 43167/10/008941108868, není přípustná, neboť exekuční příkaz nabyt právní moci dne 16.4.2010. Pokud v žalobním petitu žalobce navrhuje, aby v rámci přezkumu rozhodnutí ze dne 29.11.2010, č.j. 286971/10/008941108868, soud „případně“ zrušil i exekuční příkaz, soud připomíná, že proti exekučnímu příkazu měl žalobce možnost brojit správní žalobou, v rámci které mohl uplatnit také námitku promlčení vymáhaného nároku žalovaného a pokud se žalobce „případně“ v rámci této žaloby domáhá zrušení také exekučního příkazu musela by být žaloba směřující proti exekučnímu příkazu pro opožděnost odmítnuta.

Na základě shora uvedeného soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s. a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

V druhém výroku tohoto rozsudku přiznal soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s. žalobci, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. Náklady spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2.000,-Kč a v nákladech souvisejících s právním zastoupením žalobce advokátem. Tyto jsou tvořeny jednak odměnou za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí podle advokátního tarifu - vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 2.100,-Kč (§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky). Náklady právního zastoupení žalobkyně jsou dále tvořeny

dvěmi paušálními částkami ve výši 300,-Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky). Celková výše nákladů, které žalobci v tomto řízení vznikly, tak činí 6.800,-Kč.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve třech vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 17. dubna 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu